

Барановська І.Г. Робоча програма «Музично-практична діяльність майбутнього вчителя» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта, додаткової спеціалізації Мистецтво. Освітньо-професійна програма: 1. Початкова освіта. Мистецтво. 2025. С. 22

Автор

Барановська І.Г.
Baranovska I.G.

Назва

Робоча програма «Музично-практична діяльність майбутнього вчителя»
Syllabus “Music-Practical Activities of the Future Teacher”

Ключові слова

музично-практична діяльність, майбутній учитель, початкова школа, інтегроване мистецтво, музичне виховання, дитячий репертуар, вокально-інструментальна діяльність, театралізація, імпровізація, мультимедійні технології, педагогічна рефлексія.

music-practical activities, future teacher, primary school, integrated arts, music education, children’s repertoire, vocal-instrumental activities, dramatization, improvisation, multimedia technologies, pedagogical reflection.

Анотації

Курс «Музично-практична діяльність майбутнього вчителя» спрямований на формування у студентів початкових класів цілісної системи знань, умінь та навичок організації музично-практичної діяльності в умовах інтегрованого мистецького навчання. Метою курсу є розвиток творчої та методичної самостійності майбутніх педагогів, здатності впроваджувати інноваційні та цифрові технології у музично-виховний процес. Програма охоплює теоретико-методичні основи музичної діяльності, інтеграцію музики з іншими мистецтвами та навчальними дисциплінами, добір і виконання дитячого репертуару, вокально-інструментальні, театралізовані та імпровізаційні форми роботи, а також використання сучасних мультимедійних і інтерактивних технологій і педагогічну рефлексію. Курс сприяє формуванню професійних, методичних і творчих компетентностей майбутніх учителів музики та їх готовності до організації ефективного мистецько-педагогічного процесу в початковій школі.

The course “Music-Practical Activities of the Future Teacher” is designed to develop a comprehensive system of knowledge, skills, and competencies in students preparing for primary school teaching, enabling them to organize music-practical activities within the framework of integrated arts education. The course aims to foster future teachers’ creative and methodological independence, as well as their ability to implement innovative and digital technologies in the music-educational process. The program covers the theoretical and methodological foundations of musical activity, integration of music with other arts and academic

subjects, selection and performance of children's repertoire, vocal-instrumental, dramatized, and improvisational forms of work, as well as the use of modern multimedia and interactive technologies and pedagogical reflection. The course contributes to the development of professional, methodological, and creative competencies of future music teachers, preparing them to organize an effective arts-based educational process in primary school.

Текст

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета дисципліни «Музично-практична діяльність майбутнього вчителя» - сформувати у майбутніх учителів початкової школи цілісну систему знань, умінь, навичок організації музично-практичної діяльності в умовах інтегрованого мистецького навчання, розвинути їхню творчу та методичну самостійність, здатність впроваджувати інноваційні технології у музично-виховний процес.

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з сучасними концепціями музичного виховання та інтеграції мистецтв у початковій школі;
- розвинути вміння добирати, адаптовувати та виконувати музичний репертуар, відповідний віковим особливостям дітей;
- навчити організовувати та проводити вокальні, інструментальні, ритмічні, ігрові, театралізовані форми роботи;
- опанувати методи створення мультимедійного та цифрового контенту для музично-практичних занять;
- формувати здатність до самоаналізу й рефлексії у мистецько-педагогічній діяльності.

Компетентності (за освітньою програмою)

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою та володіння необхідним лексичним мінімумом іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними

мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і педагогічну комунікацію

ЗК 7. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей раннього і дошкільного віку в межах реалізації професійних функцій.

2.3.2. Фахові компетентності

ФК 1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації, знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес власне педагогічного та корекційно-педагогічного спілкування. Здатність налагоджувати продуктивну професійну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ФК 3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку та дітей із порушеннями мовлення.

ФК 4. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

ФК 8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку вмінь управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, толерантно ставитись та поважати інших, попереджати та протидіяти булінгу, різним проявам насильства.

ФК 12. Здатність до організації і керівництва ігровою, художньо-мовленневою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

ФК 14. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

ФК 16. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

2.3. Програмні результати навчання

ПРН 1. Знати і розуміти сучасні теоретичні основи предметної спеціальності/спеціалізації, визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі.

ПРН 2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання і виховання різних категорій дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій.

ПРН 9. Застосовувати сучасні методики, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти та сім'ї.

Прн 17. Застосовувати весь спектр психолого-педагогічних заходів, засобів і педагогічних впливів для реалізації завдань національного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.

ПРН 22. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками

ПРН 27. Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	зокрема				
ЛК		ЛЗ	ПЗ	ІНД	С.Р.	
1	2	3	4	5	6	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ МУЗИЧНО-ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 1. Музично-практична діяльність у системі початкової освіти: сутність, цілі, завдання	4	2	-	-	-	2
Тема 2. Аналіз сучасних концепцій музичного виховання (К.Орф, Е.Далькроз, З.Кодай, Ш.Сузукі): спільне й відмінне, адаптація до умов української початкової школи	6	-	2	-	-	4
Тема 3. Елементарне музикування: body percussion, ритмічні формули	5	-		2-	-	3
Тема 4. Виконання та аналіз дитячих пісень	5			2		3
Тема 5. Моделювання «учитель – учні» (онлайн-урок)	5			2		3
Разом за розділом 1	25	2	2	6	-	15
РОЗДІЛ 2 ІНТЕГРАЦІЯ МУЗИКИ З МИСТЕЦТВОМ ТА ІНШИМИ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ						
Тема 6. Інтеграція музики з іншими видами мистецтва: сучасні тенденції та приклади	4	2	-	-	-	2
Тема 7. Розробка інтегрованих уроків музика+образотворче мистецтво (література, математика)	6	-	2	-	-	4

Тема 8. Малювання під музику («музичний живопис»)	5			2		3
Тема 9. Інсценізація поезії з музичним супроводом	5			2		3
Тема 10. Міжпредметні зв'язки (групове завдання)	5			2		3
Разом за розділом 2	25	2	2	6	-	15
РОЗДІЛ 3. РЕПЕРТУАР І ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР						
Тема 11. Добір і адаптація музичного репертуару для дітей молодшого шкільного віку	4	2	-	-	-	2
Тема 12. Музично-тематичний аналіз репертуару для молодших школярів	6	-	2	-	-	4
Тема 13. Виконання дитячих народних пісень	5	-	-	2	-	3
Тема 14. Музично-мовленнєвий фольклор (лічилки, скоромовки)	5	-	-	2	-	3
Тема 15. Створюємо репертуарну добірку для учнів 1–4 класів	5	-	-	2	-	3
Разом за розділом 3	25	2	2	6		15
РОЗДІЛ 4. ВИКОНАВСЬКІ, ТЕАТРАЛІЗОВАНІ, ІМПРОВІЗАЦІЙНІ ФОРМИ РОБОТИ						
Тема 16. Вокально-інструментальні та театральні-анімаційні форми роботи в початковій школі	4	2	-	-	-	2
Тема 17. Методи організації дитячих ансамблів різних видів	6	-	2	-	-	4
Тема 18. Імпровізаційні вправи («звуковий діалог»)	5	-	-	2	-	3
Тема 19. Робота з орф-інструментами / їх аналогами	5	-	-	2	-	3
Тема 20. Музична казка (груповий проєкт)	5	-	-	2	-	3
Разом за розділом 4	20	2	2	6		15
РОЗДІЛ 5. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ						
Тема 21. Використання мультимедійних і інтерактивних технологій у музичному вихованні та самоаналіз діяльності вчителя	4	2				2
Тема 22. Самоаналіз музично-практичної діяльності: критерії оцінки, портфоліо вчителя	6		2			4
Тема 23. Інтерактивні музичні	5			2		3

програми						
Тема 24. Моделювання уроку з мультимедіа та музикотерапією	5			2		3
Разом за розділом 5	20	2	2	4		12
Усього годин	120	10	10	28-	-	72

4. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення

1. Нормативні документи щодо початкової освіти:

- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>
- Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18+>
- Державний стандарт початкової освіти (МОН України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
- Типові освітні програми (МОН України). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

2. Підручники та навчально-методичні посібники :

- Аристова Л. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібник. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
- Аристова Л. С. Методика викладання музичного мистецтва в 1 класі: методичний посібник. Миколаїв: ОІППО, 2024.128 с.
- Аристова Л., Чен Н. Мистецтво: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти. Київ. 2023 <https://pidruchnyk.com.ua/2726-mystetstvo-1-klas-arystova-2023.html>
- Електронні версії підручників <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
- Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.
- Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 2 кл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2019. 112 с.
- Калініченко О.В., Аристова Л.С. Мистецтво: підруч. інтегрованого курсу для 3 кл. К.:Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.
- Масол Л.М. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу. Київ: Генеза, 2019. 208 с. <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-ntegrovanogo-kursu-mistetstvo-u-1-2-klasakh-na-zasadakh-kompetentnsnogo-pdkhodu-avt-masol-l-m/>

- Масол Л.М. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу Мистецтво» у 3-4 класах на засадах компетентнісного підходу. Київ: Генеза, 2021. 160 с.
[https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB_%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82_%D0%9D%D0%A3%D0%A8%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_2.%D1%83%D0%BA%D1%80_\(109-19\)_S.pdf](https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB_%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82_%D0%9D%D0%A3%D0%A8%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_2.%D1%83%D0%BA%D1%80_(109-19)_S.pdf)

3. Музичний та ілюстративний матеріал.

4. Методичні рекомендації щодо організації та виконання завдань практики:

- Барановська І.Г. Методичні рекомендації «Педагогічна практика» для студентів СВО «бакалавр» спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації «Мистецтво». 2022. 36с.
- Барановська І.Г. Педагогічна практика з мистецтва у початкових класах закладів загальної середньої освіти: методичні рекомендації для студентів спеціальності 013 Початкова освіта, додаткової спеціалізації «Мистецтво». 2025. 51с.
- Педагогічна практика в початковій школі: посібник / за ред. О.Б. Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б..2016. 308 с.
- Педагогічна практика студентів у закладах загальної середньої освіти (перший бакалаврський) рівень вищої освіти): навчальний посібник / Уклад.: Соловей М.І., Ніколаєва С.Ю., Кудіна В.В. та ін. Київ: Видавничий центр КНЛУ. 2020. 142 с.
- Теоретичні і методичні засади організації практики у закладах вищої педагогічної освіти: аналітичні матеріали / М.П. Вовк, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Н.О. Філіпчук; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. 2022. 278 с.
- Педагогічна практика : навчально-методичний посібник / [уклад.: В.В. Макарчук, А.В. Добридень]. 3-е видання, виправлене, доповнене. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2022. 168 с

5. Науково-методичні матеріали:

- Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. Основні принципи педагогіки театру. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22-23 квітня 2021 р.). Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021. Вип. 10. 651 с.С.434 – 437
- Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. Історичні передумови виникнення театру ляльок. *Наукові записки*, 2016. № 24. С. 236.

- Барановська І.Г., Андрійців О.М. Особливості вибору репертуару для дитячого ансамблю народної музики. Збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв., Серія «Мистецтво» . Вінниця, 2018, С.7-10
- Барановська І. Г., Білоконь Я. В., Моркот Д. В. Театр – мистецько-культурний простір для естетичного розвитку майбутніх учителів. *Філософія культурно-мистецької освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. м. Київ, 24 березня 2022 (24 червня 2022 р.). Київ, 2022. 240 с. С. 13-16
- Барановська І.Г. Майстер-клас як особлива форма підготовки здобувачів до організації театралізованої діяльності в початковій школі. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 6-7 липня 2022 р.). Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2022. Вип. 11.
- Барановська, І., Добровольська, Р., & Якименко, Ю. Методологічні засади формування культурної компетентності майбутніх учителів мистецтва за просвітницько-мотиваційним критерієм. *Освітологічний дискурс*, 2024. 45(2). <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.2.10>
- Барановська І.Г., Якименко Ю.І. До проблеми розвитку музичних здібностей дітей. Вінниця. ФОП Корзун ДЮ, 2021
- Барановська, І., Добровольська, Р., & Якименко, Ю. Методологічні засади формування культурної компетентності майбутніх учителів мистецтва за просвітницько-мотиваційним критерієм. *Освітологічний дискурс*, 2024. 45(2). <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.2.10>
- Барановська Ірина, Коваль Тетяна, Граб Оксана. Формування естетичного світогляду майбутніх учителів музичного мистецтва як науково-педагогічна проблема. *Наука і техніка сьогодні* 2024. № 8 (36) .С. 493 – 503 <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/14350/14420>
- Барановська І.Г., Годосієнко Н.Л., Граб О.Д. Інноваційні підходи як чинник формування художньо-аналітичних і комунікативних умінь майбутніх учителів мистецтва. *Наукові записки. Серія Педагогічні науки*. 2025
- Елементарне музикування Карла Орфа: від розвитку музичних здібностей _ до навчання гри на музичному інструменті. *Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* . Чернігів : ПАТ «ПВК Десна». 2020. 58 с.
- Годосієнко Н.Л., Барановська І.Г. Формування мистецької компетентності дітей як необхідна складова професійної підготовки майбутніх учителів. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика

мистецької освіти. Вип. 32. 2024. С.115-124.
<https://sj.udu.edu.ua/index.php/tmae/article/view/1606>

- Тодосієнко Н., Коваль Т., Граб О. Арт-педагогіка в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: перспективи та творчий потенціал. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія.* Вінниця, 2023. С. 19-27.

- Якименко Ю. І. Орф-педагогіка: інтеграція музичного мистецтва з іншими навчальними дисциплінами. *Учитель початкової школи.* № 2, 2020. С. 14-17